

Codi: 104700

Crèdits: 6

Caràcter: FORMACIÓ BÀSICA

Matèria: HISTÒRIA

Curs: SEGON

Semestre: PRIMER

Equip docent: Antonio Ontañón, Marc Ligos.

Hores de dedicació: 150h

Hores lectives: 68h

Hores autònomes: 82h

CONTINGUTS DE LA MATÈRIA

Aquesta matèria és de formació bàsica i de metodologia històric-teòrica, entenent la història i la noció genealògica com un dispositiu amb els seus mètodes i conceptes propis. L'objectiu general de la matèria és comprendre l'articulació entre processos històrics de l'era contemporània amb pràctiques i objectes culturals de les arts i els dissenys dels segles XIX-XX. En les tres assignatures que componen la matèria, s'abordaran coneixements històrics i conceptuals de les arts i els dissenys; es potenciarn les eines conceptuais, historiogràfiques i discursives perquè l'estudiant sàpiga explorar, trobar, llegir i comprendre els fenòmens culturals de l'època contemporània; es promourà la seva capacitat de treball col·lectiu en els processos de discussió a l'aula; se li introduirà en els fonaments de la recerca i en l'ús adequat de fonts documentals.

Assignatures de la matèria:

HISTÒRIA: REVOLUCIONS I MERCAT

HISTÒRIA: GUERRES I POSTGUERRES

HISTÒRIA: CAPITALISME I ERA GLOBAL

HISTÒRIA: CAPITALISME I ERA GLOBAL.

Aquesta assignatura planteja un recorregut pels principals moviments artístics, d'arts plàstiques, els dissenys i les arts aplicades des dels anys 50 fins als 90, és a dir, des de la fi de la Segona Mundial amb l'expansió del capitalisme i la divisió del món en blocs fins a la caiguda del mur de Berlín amb l'expansió de la globalització. De tal manera que l'assignatura pren una especial atenció a les relacions entre les formalitzacions creatives, el context històric i els continguts teòrics.

OBJECTIUS

Introduir-se en el coneixement dels moviments artístics i de disseny a partir de la Guerra Civil espanyola i la 2a Guerra Mundial. Contextualitzar els fenòmens artístics, de les arts aplicades i del disseny amb els esdeveniments polítics, socials, mediambientals i culturals de l'època. Revisar el discurs jeràrquic i narratiu de la historiografia clàssica. Aplicar una metodologia d'anàlisi dels diferents aspectes conceptuals, ideològics i / o filosòfics que diferencien a cada moviment artístic particular. Analitzar els paràmetres formals de les noves tendències. Conèixer i analitzar exemples d'obres artístiques i de disseny dels períodes esmentats. Propiciar la capacitat crítica de l'alumne davant les manifestacions artístiques i de disseny. Potenciar la reflexió personal i propiciar que el treball dels alumnes com a artistes o dissenyadors sigui més ric i profund. Fomentar la realització de treballs de recerca realitzats amb rigor i respectuosos.

CONTINGUTS

Els continguts de l'assignatura s'articulen a través de diverses perspectives simultànies i complementàries des de les quals es desenvoluparan diferents genealogies històriques relatives a l'art, el disseny, les arts aplicades i la cultura visual. L'objectiu és triple: no perdre la consciència de la línia històrica, treballar sobre les interconnexions entre arts i disseny i, al mateix temps, poder llegir el període d'estudi des de diversos recorreguts.

Art d'avantguarda feixisme i el canvi de capitalitat artística

Postguerra: disseny, arts aplicades, arts plàstiques.

Loewy, B. Fuller, Porsche.

Expressionisme abstracte als EUA.

Informalisme europeu. Tàpies. Dau al Set

Guerra freda i la síndrome del suïcidi d'espècie.

Del capitalisme de producció al capitalisme de consum.

"Good design is good business".

Escultura: Giacometti, Henry Moore. La influència de l'Existencialisme.

Neodadaïsmos als EUA i Europa.

Art Pop al Regne Unit, els EUA i Espanya.

ESCOLA MASSANA. CENTRE D'ART I DISSENY.

Disseny industrial versus artesania: nous materials, nous usos.
Eames, Saarinen, Tupperware, Jacobsen, Rand.
El mitjà és el missatge. El mitjà és el massatge. El llogaret global.
Gutte form i Bell design.
Arquitectures: Coderch, La casa de Tàpies i el moviment modern en 60 .
Art d'acció: Fluxus - Beuys- Mendieta- Abramovic
La Internacional Situacionista. Avantguarda i revolució. Maig de 1968.
Minimalisme. Art conceptual. Crítica institucional. Gir lingüístic. Gir fotogràfic.
Louise Bourgeois, Bacon, cos humà, avantguarda i psicoanàlisi.
La contracultura: la imaginació al poder, o fes l'amor i no la guerra.
Panton, Sottsass, Colombo, Glaser.
Els límits del creixement. Contaminació i pol·lució.
Activisme polític postmodern. Guerrilla Girls, Barbara Kruger, J. Holzer
El retorn a l'artesania i l'art popular. La ceràmica com a paradigma.
Amnistia Internacional. Greenpeace i Metges sense fronteres.
Punk i no future. Thatcher i Reagan. El postmodernisme.
Nuclear no gràcies. La SIDA. La caiguda del mur de Berlín.
Rio 92. L'agenda 21. Internet. Ecodisseny.
Art relacional i contextual.
La veritat incòmoda. De Kyoto a París 21.
Funció de l'art. Artesans del medi ambient

METODOLOGIA

Activitats dirigides (35%): Sessions per a percebre, comprendre, pensar i comunicar. Es potenciarà el debat a partir de referents teòrics i plantejament aportats tant pels professors com pels alumnes.

Activitats supervisades (10%): Seguiment i desenvolupament de les propostes en classe, es valorarà la participació i la col·laboració. Els treballs es duren a terme de manera personal i / o en grup, i es desenvoluparan en la classe. Es realitzarà un seguiment directe dels processos de treball per a conèixer el nivell aconseguit per l'alumnat i poder incidir en aquells que tinguin més dificultats.

Activitats autònomes (50%): Activitat individual complementària al treball de l'aula. Es valorarà la capacitat de relacionar-se i de recerca. L'alumnat farà els treballs encarregats amb els recursos proposats i aquells que ells mateixos trobin: Recerca i recopilació d'informació, reflexió, anàlisi, etc. Així mateix, farà un treball-síntesi de tot el procés.

Les activitats d'avaluació comprenen un 5% Avaluació individual o en grup del resultat general o parcials de l'assignatura. Entrevistes individuals o reflexions en grup del resultat general en les diferents fases d'aquesta.

ACTIVITATS FORMATIVES

Hores de dedicació: 150h
Hores activitats dirigides: 48h (32%)
Hores activitats supervisades: 12h (8%)
Hores aprenentatge autònom: 82h (55%)
Hores activitats d'avaluació: 8h (5%)

Activitat dirigida:

Presentació i discussió de continguts teòrics, referències i casos d'estudi i/o visites i/o presentacions d'experts.
Metodologia d'aprenentatge: Valoració i discussió crítica col·lectiva i/o exposició de continguts pràctics i debat.
Descripció: L'assignatura s'articularà a partir de 3 nusos històrics de 4 setmanes de durada (12 setmanes en total), una sessió de tutories de projecte i dues finals de presentació que l'alumne haurà d'encaixar amb la seva pròpia recerca .
A més del treball final de l'assignatura, l'alumne realitzarà diversos exercicis en el context de cada nus que implicaran la presentació pública i la cerca de materials.

Activitat supervisada:

Seguiment supervisat pel professor. Realització d'exercicis a l'aula o taller i discussió i posada en comú dels continguts.
Metodologia d'aprenentatge: Assessorament sobre els processos de formalització del treball propi de l'alumne. Seguiment i tutorització dels processos metodològics i els resultats parcials del treball propi de l'alumne. Presentació pública i discussió crítica col·lectiva.
Descripció: Els treballs es duren a terme de manera personal i/o en grup, i es presentaran en classe. Es realitzarà un

ESCOLA MASSANA. CENTRE D'ART I DISSENY.

seguiment directe dels processos de treball per a conèixer el nivell aconseguit per l'alumnat i poder incidir en aquells que tinguin més dificultats.

Activitat autònoma:

Cerca de documentació: fonts primàries, bibliografia, casos d'estudi i referents. Lectura de textos. Treball pràctic autònom.

Metodologia d'aprenentatge: Tractament de la informació, i/o lectura comprensiva de textos, i/o lectura comprensiva d'elements formals i matèrics.

Descripció: L'alumnat farà els treballs encarregats amb els recursos proposats i aquells que ells mateixos trobin: Recerca i recopilació d'informació, reflexió, anàlisi, etc. Així mateix, realitzarà un dossier recopilatori de tot el procés.

Activitat d'avaluació:

Presentacions dels exercicis dels resultats parcials i/o finals.

Metodologia d'aprenentatge: Comentari i revisió, individual o en grup, d'exercicis i resultats parcials o finals.

Descripció: Entrevistes individuals o reflexions en grup del resultat general en les diferents fases d'aquesta. .

Treball en grup (40%):

Els estudiants han de triar un dels temes proposats per l'equip docent i formar grups de 8 persones aproximadament. Es tracta de grans temes històrics de la segona meitat del segle XX i l'objectiu principal és investigar les seves conseqüències culturals en un sentit ampli a partir dels interessos de cada estudiant: art, disseny, música, cinema, fotografia, arquitectura, etc.

Es tracta del treball amb més pes per a la nota final de l'assignatura. (45%)

Lectures comentades (20%):

Al llarg del curs s'haurà de fer un mínim d'una lectura comentada al voltant d'un article o capítol de llibre proposat per l'equip docent.

Prova final a l'aula (30%):

L'altre 30% de la nota prové de una prova escrita de final d'assignatura (45%)

Participació (10%)

El 10% restant, té a veure amb l'assistència a classe i la participació activa a les sessions.

RECUPERACIÓ

Criteris per a poder optar a les proves de recuperació del mes de juliol:

1. La nota mínima mitjana de curs ha d'estar entre 4 i 4,99.
2. L'alumne/a ha d'haver estat prèviament avaluat en un conjunt d'activitats el pes de les quals equivalgui a un mínim de dues terceres parts de la qualificació total de l'assignatura.
3. L'assistència ha d'haver estat igual o superior al 70% de les hores lectives presencials.

RESULTATS D'APRENTATGE.

RRAA de Titulació

KT01. Identificar els continguts, llenguatges i perspectives fonamentals per a l'anàlisi de la pràctica cultural contemporània en les seves diverses manifestacions.

KT02. Descriure els indicadors bàsics en l'evolució de les arts i els dissenys contemporanis en relació amb el progrés en la consecució dels objectius socials i mediambientals, com ara els recollits en els objectius de desenvolupament sostenible (ODS).

ST04. Seleccionar fonts d'informació adequades sobre art i disseny integrant aquesta informació amb capacitat de síntesi, anàlisi d'alternatives i debat crític

ST06. Comunicar de manera oral, visual i escrita els resultats d'un projecte propi, les seves conclusions i els coneixements i raons últimes que els sustenten d'un mode clar i concís a públics especialitzats o no

RRAA de Matèria

KM07 Indicar la dimensió històrica i contextual de les arts i els dissenys en l'anàlisi dels estils artístics del passat (KT01)

KM09 Reconèixer la dimensió històrica dels factors més rellevants de la cultura contemporània (descolonització, gènere, sostenibilitat, crítica política) en les seves produccions concretes (KT02)

SM08 Demostrar la influència formal dels estils artístics del passat en obres d'art concretes del present (ST03)

CM06 Aplicar correctament les fonts històriques en l'elaboració d'un assaig sobre una obra d'art del passat (CT01)

CM08 Aplicar correctament els fonaments de la citació bibliogràfica en les recerques dels projectes d'art i disseny (CT02)

ESCOLA MASSANA. CENTRE D'ART I DISSENY.

RRAA d'Assignatura

KA1 Reconèixer els elements fonamentals dels estils històrics en obres d'art i disseny concretes

SA1 Demostrar els elements fonamentals de la influència formal dels estils artístics i de disseny del passat en les obres concretes del present.

CA1 Aplicar correctament les fonts històriques i les normes bibliogràfiques en les recerques històriques.

BIBLIOGRAFIA

BAYLEY, S. Guia Conran del disseny. Madrid: Aliança, 1996.

BENJAMIN, W. Obres. Llibre 1. Madrid: Abada Editors, 2008, Vol. 2.

BÜRGER, P. Teoria de l'avantguarda. Barcelona: Edicions Península, 1987.

DE MICHELI, M. Les avantguardes artístiques del segle XX. Madrid: Aliança, 1979.

DEBORD, G. La societat de l'espectacle. València: Pre-Textos, 2003.

DANTO, Arthur. Després de la fi de l'art. Barcelona: . Paidós, 1999.

DORMER, P. El disseny des de 1945. Barcelona: Destí, 1993.

DORMER, P.; TURNER, R. La Nova joieria: dissenys actuals i noves tendències. Barcelona: Blume, , 1986.

FOSTER, H. et al. Art since 1900. London: Thames & Hudson, 2005.

GASPAR, M. (ed.). El laboratori de la joieria 1940-1990. Barcelona: Ajuntament de Barcelona, Institut de Cultura, 2007.

GUASCH, A. m. L'art últim del s. XX. Del postminimalisme al multicultural, Madrid, Aliança editorial, 2005

HEINICH, N. El paradigma de l'art contemporani. Madrid: Casimiro Llibres, 2015

HOBSBAWN, E. Història del segle XX. Barcelona: Crítica, 1997.

JAMESON, F. El postmodernisme o la lògica cultural del capitalisme tardà, Paidós, Barcelona, 1992

MARÇ, J. L.; MAYAYO, P. Art a Espanya (1939-2015) Idees, pràctica, polítiques. Madrid: Càtedra, 2015.

ONTAÑÓN, A.; PRIETO, J. A. (ed.). Altres mirades sobre l'artesania. Barcelona: Escola Massana, 2009

ONTAÑÓN, A. (ed.). Altres mirades sobre el disseny. Barcelona: Escola Massana, 2004

RAMIREZ, J. A. Art i arquitectura en l'època del capitalisme triomfant. Madrid: Visor, 1992.

STANGOS, N. Conceptes d'art modern. Madrid: Aliança, 1988.

SENNETT, R. L'Artesà. Barcelona: Anagrama, (2008) 2009.

SHINER, L. La invenció de l'art. Una història cultural. Barcelona: Paidós, (2001) 2010.

TORRENT, R.; MARIN, J. M. Història del disseny industrial. Madrid: Manuals Art Càtedra, 2005.

GASPAR, M. (ed.). El laboratori de la joieria 1940-1990. Barcelona: Ajuntament de Barcelona, Institut de Cultura, 2007